

Täysistunto

Torstai 18.10.2018 klo 16.00—19.11

6. Lakialoite laeiksi sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain ja asevelvollisen kuoltua suoritettavasta taloudellisesta tuesta annetun lain muuttamisesta

Lakialoite LA 48/2018 vp Arja Juvonen ps ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu

18.10 Arja Juvonen ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on rinnakkaislakialoite laeiksi sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain ja asevelvollisen kuoltua suoritettavasta taloudellisesta tuesta annetun lain muuttamisesta.

Vuoden 2017 alussa astui voimaan laki, jolla kriisinhallinnassa toimivien vakuutusturvaa parannettiin huomattavasti, ja samalla kun erittäin tärkeä laki kriisinhallinnassa toimiville astui voimaan, niin sitten taas asevelvolliset elikkä varusmiehet ja muut heihin rinnastettavat jäivät ilman tätä vakuutusturvaa. Tein siitä silloin lakialoitteen ja sain siihen 116 allekirjoitusta, ja nyt se lakialoite on edennyt sillä tavalla, että meillä on tällä hetkellä täällä eduskunnassa käsittelyssä laki 122/2018, jolla suomalaiset asevelvollisuutta suorittavat varusmiehet, vapaaehtoista asevelvollisuutta suorittavat naiset ja siviilipalvelusta suorittavat henkilöt tuodaan tämän saman vakuutusturvan piiriin. Eli lakialoite on edennyt, ja siitä kiitos hallitukselle, että olette tuoneet tämän lain tänne eduskuntaan.

Mutta samalla kun meillä on tämä erittäin hyvä laki käsittelyssä ja se on tuolla sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, siinä on kuitenkin joitakin kohtia, joita haluan nostaa esille, ja olen tehnyt lakialoitteen, jolla haluan korjata yhden asian, joka siinä laissa on. Siinä on niin sanotusti sellainen porsaanreikä, joka tuntuu kaikkea oikeutta ja kohtuutta ajatellen kestämättömälle.

Eli kun 2017 astui voimaan tämä kriisinhallintalaki ja nyt sitten ensi vuoden alusta, 1.1.2019, on arvioitu tämän varusmiehien vakuutusturvaa koskevan lain astuvan voimaan, niin me olemme vuoden pimentoajassa, jolloin mahdollisesti näitä tapaturmia on sattunut varusmiehille, mutta he eivät ole oikeutettuja korvauksiin. Elikkä tällä lakialoitteella esitän sitä, että korvaukset maksettaisiin myös taannehtivasti viime vuodelta niille, jotka ovat mahdollisesti kohdanneet tapaturmia, tai mikäli jopa kuolemantapaus on tapahtunut.

Eli hallitus on antanut eduskunnalle hallituksen esityksen laeiksi sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain ja asevelvollisen kuoltua suoritettavasta taloudellisesta tuesta annetun lain muuttamisesta, ja esityksessä ehdotetaan, että asevelvolli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2018 vp

suutta suorittaessaan vammautuneella ja kuolleen lähiomaisilla olisi oikeus uuteen lisäkorvaukseen. Varusmiehellä olisi oikeus saada lisäkorvauksena sotilastapaturmalain mukaisen tai palvelussairautena korvattavan vamman tai sairauden aiheuttamasta pysyvästä haitasta kertakorvaus, jonka suuruus olisi enimmillään 210 000 euroa, ja varusmiespalveluksessa sotilastapaturman tai palvelussairauden seurauksena kuolleen lähiomaisilla olisi oikeus henkivakuutusluontoiseen kertakorvaukseen, jonka suuruus edunjättäjän puolisolle olisi 200 000 euroa, edunjättäjän lapselle 40 000 euroa. Jos kuolleella varusmiehellä ei olisi puolisoa tai lasta, hänen vanhemmillaan olisi oikeus saada kertakorvauksena 20 000 euroa. Nämä säännökset koskevat siis myös vapaaehtoista varusmiespalvelusta suorittavaa naista sekä siviilipalvelusta suorittavaa. Tämä on talousarvioon liittyvä laki ja käsitellään myös sen yhteydessä.

Varusmiespalvelusta suorittavalle tapahtunut tapaturma tai vammautuminen on suuri tragedia, ja sille ei ole todellakaan hintaa. Mikään raha ei korvaa terveyttä eikä sen menettämistä. Lakisääteistä varusmiespalvelusta suorittavan henkilön menehtyminen palvelusta suorittaessaan on tapahtuma, jolle ei löydy sanoja. Eli tämä ensi vuoden alusta mahdollisesti voimaan astuva laki on tärkeä, ja se luo katseen varusmiespalvelusta suorittaviin ja heidän läheisiinsä. Laki on hyvä, mutta kuten jo tuossa edellä sanoin, voimaantulo herättää kysymyksiä, koska lakia sovellettaisiin vasta niihin vahinkotapahtumiin, jotka sattuvat lain tultua voimaan 1.1.2019. Näenkin, että on perusteltua, että nyt voimaan tulevaa lakia sovellettaisiin taannehtivasti kriisinhallinnassa toimivien vakuutusturvan parantamiseen oikeuttavan lain voimaantulon päivämäärään eli 1.1.2017 saakka. Elikkä vuosi taaksepäin katsottaisiin kaikki ne tapaturmat tai mahdollisesti myös kuolemantapaukset, joita on tapahtunut, ja annettaisiin niistä sitten korvaus. Olen tehnyt tästä asiasta myös talousarvioaloitteen, jolla esitän resursseja eli suomeksi sanottuna rahaa näihin taannehtiviin korvauksiin.

Lokakuussa 2017 Uudellamaalla Raaseporissa tapahtui onnettomuus, jossa VR:n kiskobussi ja Puolustusvoimien maastokuorma-auto törmäsivät toisiinsa. Tässä onnettomuudessa menehtyi kolme varusmiestä ja moni varusmies loukkaantui vakavasti. Varuskunnissa on voinut tapahtua myös muita onnettomuuksia 1.1.2017 jälkeen, ja tällä rinnakkaislakialoitteella tuodaan onnettomuuksissa uhreina olleet henkilöt ja heidän edunsaajansa lain piiriin.

Haluan kiittää kaikkia teitä 116:ta kansanedustajaa — anteeksi, se on ehkä vähän liikaa — mutta kuitenkin yli 100:aa kansanedustajaa, jotka allekirjoittitte tämän rinnakkaislakialoitteen, ja kaikkia niitä 116:ta, jotka allekirjoittitte lakialoitteen siitä, että ylipäänsä tämä laki on ensi vuoden alussa mahdollisesti voimaan tulossa. Tämä on erittäin tärkeä asia.

Tässä on kuitenkin vielä myös muutama porsaanreikä, mainitsen ne tässä: Uusien korvausten ulkopuolelle jäisivät edelleen sotilasvirkaan tai Rajavartiolaitoksen virkaan johtavassa koulutuksessa olevat henkilöt sekä vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain mukaisiin toimintoihin osallistuvat henkilöt. Olisi hyvin tärkeää, että voisimme täällä eduskunnassa käydä keskustelua myös siitä, millä tavalla nämä henkilöt voidaan tuoda lisäkorvausten piiriin, ja olisi myös erittäin tärkeää, että selvittäisimme sitä. He eivät tällä hetkellä kuulu tähän minun rinnakkaislakialoitteeseen, mutta ehkäpä mahdollisesti sitten siihen seuraavaan.

Arvoisa puhemies! Kyselytunnilla käsiteltiin myös lakialoitteita ja puhuttiin lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista. Perussuomalaiset ovat tehneet niihinkin liittyen monta lakialoitetta — itsekin kolme kappaletta — ja on erittäin hyvä, että näitäkin lakeja mahdol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2018 vp

lisesti tänne eduskuntaan tulee. Joskus aika menee liian hitaasti, asiat kestävät pitkään. Tämäkin laki liittyen varusmiesten vakuutusturvaan olisi saanut tulla voimaan jo vuosi sitten, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Toivotaan todellakin, että myös taannehtivasti korvauksia voidaan maksaa, koska olen äiti ja täällä on paljon äitejä ja isiä ja me puhumme meidän lapsistamme eli niistä, jotka siellä tulevaisuudessa sitten menevät armeijaan.

Mikäli budjetista ei rahaa tähän löydy, niin sitten meillä on ne joululahjarahat. Ja joululahjaraahoista voidaan sitten myös kohdentaa tämä taannehtivuus niille, jotka korvauksia tarvitsevat. — Kiitoksia.

18.17 Veronica Rehn-Kivi r: Arvoisa puhemies, värderade fru talman! Tämä on hyvä ja kannatettava aloite.

Försäkringsskyddet för den som tjänstgör i krishanteringsuppdrag förbättrades med en lag som trädde i kraft 1.1.2017, och nu har regeringen i samband med budgeten gjort ett förslag om att försäkringsskyddet också skulle omfatta olyckor, sjukdomar och dödsfall som händer beväringar här i hemlandet.

On hyvä, että hallitus on tarttunut tähän epäkohtaan ja esittänyt vakuutusturvan laajentamista myös Suomessa palveleviin varusmiehiin, mutta kun tiedossamme on Raaseporin traaginen onnettomuus syksyllä 2017, olisi kohtuullista ja inhimillistä soveltaa uutta lakiesitystä taannehtivasti vuoden 2017 alusta. Nyt ei ole kyse suurista rahoista vaan tahdosta.

18.18 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Suomessa on yleinen asevelvollisuus. Se on hyvä. Pitää paikkansa, että itsenäinen maa tarvitsee oman armeijan. Jos se ei ole oma, se on jonkun muun.

Varusmiespalvelusta suorittaville tapahtuu valitettavasti joskus niin, että he saavat vammam, he joutuvat tapaturmatilanteeseen. Jopa henki voi mennä. Tämä on tragedia, jolla ei ole hintaa, mutta jos tällainen järkyttävä asia tapahtuu, jossain vaiheessa myös taloudelliset ongelmat ja asiat nousevat esille tässä raskaassa tilanteessa.

Tähän asiaan hallituksen esitys 122 tuo muutoksen parempaan. Se on hyvä. Edustaja Juvonen nostaa lakialoitteessaan, mitä nyt käsittelemme, esille hallituksen esitykseen parannuksen, että lakia sovellettaisiin taannehtivasti alkaen 1.1.2017. Kannatan lämpimästi edustaja Juvosen lakialoitetta.

Tämän yhteydessä haluan muutaman sanan puhua myös sotiemme veteraaneista, kun puhumme varusmiespalvelusta, armeijasta. Meillä on vielä tänä päivänä hengissä 12 000 sotiemme veteraania ja parituhatta sotainvalidia. Tämä hallitus tulee tekemään — todennäköisesti, koska eduskuntaryhmät ovat sen myös yhteisesti sopineet — sellaisen päätöksen, että sotainvalidit ja sotiemme veteraanit muun muassa kotiin vietävissä palveluissa ovat samalla viivalla. Se on erittäin hyvä ja odotettu asia.

Perussuomalaiset ovat nostaneet veteraaniemme asiat erittäin monena vuonna esille, jo ajat sitten. Olen myös henkilökohtaisesti tehnyt lakialoitteen siitä, että sotainvalidit ja veteraanit asetettaisiin palveluissa samalle viivalle, ja olen siitä hyvin iloinen ja kiitollinen, koska nyt näyttää siltä, että tämä asia menee maaliin. Valitettavasti tämä mahdollisesti tulee voimaan vasta vuoden päästä, ja siihen kuluu paljon aikaa, ja tiedämme, että veteraanit ovat hyvin iäkkäitä. Budjetissa on tosiaan jonkin verran tähän varustauduttu, mutta ei riit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2018 vp

tävästi. Siksi olen tehnyt talousarvioaloitteen, joka sitten todennäköisesti tulee äänestykseen ennen joulua.

Sotainvalidit — heitä on 2 000 — ovat esittäneet sellaisen ongelman, että tällä hetkellä, jos on alle 20 prosentin sotavamma, he eivät pääse kovinkaan helposti laitoshoitoon. Tämä on ongelma, joka pitää myös ratkaista hyvin nopeasti. Tähän olen tekemässä valtiopäivätointa ja toivon, että saan siihen lakialoitteeseen paljon allekirjoituksia ja asia voitaisiin hyväksyä.

Mutta vielä kerran kiitos edustaja Juvoselle tästä lakialoitteesta. Toivottavasti tämä huomioidaan ja tulee menemään läpi. — Kiitos.

18.23 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Puolustusvaliokunta on jo antanut oman lausuntonsa liittyen tähän hallituksen esitykseen laeiksi sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain ja asevelvollisen kuoltua suoritettavasta taloudellisesta tuesta annetun lain muuttamisesta, jonka rinnakkaisaloite tämä edustaja Juvosen aloite on, ja on äärimmäisen tärkeä ja hyvä asia, että tämä asia etenee, sillä on aivan selvää, että jos asevelvollisuutta suoritettaessa tapahtuu jokin tapaturma tai kuolemantapaus, niin kyllä valtion täytyy se korvata, koska siellä ollaan suorittamassa valtiolle palvelusta.

Mutta aivan kuten edustaja Juvonen tässä nosti esille, lakiesityksessä on se ongelma, että siinä on ajateltu, että se astuisi voimaan vasta vuoden 19 alussa eikä sitä taannehtivasti huomioitaisi. Puolustusvaliokunta kiinnitti myös omassa lausunnossaan tähän huomiota, ja totta kai on aina sitten kyse siitä, kuinka paljon taaksepäin asiaa pitäisi katsoa, mutta tässä tapauksessa on aika selkeäkin päivämäärä löydettävissä, ja se on todellakin tuo 1.1.2017, jolloin tuli voimaan laki sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta sekä laki tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä. Tämä olisi semmoinen looginen päivämäärä, johon tämän lain voisi kiinnittää niin, että takautuvasti näitä korvauksia maksettaisiin.

Todella edustaja Juvosen aloite on saanut lukuisan määrän allekirjoituksia. Yli puolet eduskunnasta on sitä mieltä, että tämä laki pitäisi takautuvasti silloin 1.1.2017 alkaen ottaa voimaan, ja toivon todellakin, että kun sosiaali- ja terveysvaliokunta käsittelee tätä lakia, he huomioisivat tämän eduskunnan tahdon ja myös puolustusvaliokunnan tuoman viestin siitä, että sitä alkamisajankohtaa voisi miettiä.

18.25 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Kun kruunulla on tarve lähettää, niin kruunulla pitää olla myös mahdollisuus huolehtia. Tästä on kyse mielestäni tässä kokonaisuudessa kaiken kaikkiaan. Haluan kiittää maamme hallitusta siitä, että tämä sotilastapaturmalaki on ollut jo pidemmän aikaa eduskunnassa käsittelyssä ja työn alla. Ministeri Niinistö ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat tehneet tässä hyvää yhteistyötä, ja esitys on tänne saatu. Tämä on jatkoa muun muassa kriha-veteraaniohjelmalle, jonka parissa teimme pitkään työtä, ja niin sanotulle Lex Jylhälle, ja nyt niitä toimenpiteitä, joita on tullut voimaan viime vuoden alussa, ollaan laajentamassa myös varusmiesten puolelle.

Puolustusvaliokunta on käsitellyt tätä asiaa, niin kuin edustaja Mikkonen toi esille. Olemme saaneet siellä työmme jo valmiiksi ja olimme yksimielisiä siitä, että esitämme, että sosiaali- ja terveysvaliokunta käy huolellisesti läpi tämän kokonaisuuden ja arvioi sen, millä tavalla tähän taannehtivuuteen pitää ottaa kantaa ja miten sen kanssa pitää elää.

Tietysti aina taannehtivassa lainsäädännössä on se haaste, että joku henkilö jää sitten sen ulkopuolelle. Kaiken kaikkiaan meillä 90-luvun alun jälkeen on 18 varusmiestä ja reservi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2018 vp

läistä kuollut erilaisissa onnettomuuksissa. Tietysti tuoreimpana meidän muistissamme on tämä Raaseporin järkyttävä tapaus, jossa kolme varusmiestä menehtyi, mutta vain vuosi sitä aiemmin reserviläinen Porin prikaatissa kuoli, ja hän, tai hänen omaisensa, jäisi tämän 1.1.2017 saakka taannehtivan päätöksen ulkopuolelle. Toisaalta vuosi aiemmin, 2015, varusmies Syndaleniassa menehtyi. Myös hänen läheisensä ja omaisensa jäisivät tämän 1.1.2017 saakka ulottuvan taannehtivuuden ulkopuolelle. Tai ei tarvitse mennä kuin tästä kaksi vuotta taaksepäin, niin Ilmavoimien lentäjä menehtyi Lestijärvellä. Myös hänen läheisensä ja omaisensa jäisivät tämän 1.1.2017 saakka ulottuvan taannehtivuuden ulkopuolelle. Meidän kaikkein vakavin onnettomuushan tapahtui vuonna 91, kun Karjalan prikaatissa hukkui BTR:n mukana seitsemän varusmiestä. Siitä on toki jo pidempi aika.

Mutta halusin tuoda esille sen, että meillä on ihan tässä lähivuosina Raaseporin kolme menehtynyttä varusmiestä, reserviläinen 2016, varusmies 2015, Ilmavoimien lentäjä 2013, ja toivon, että sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta tarkastelee myös tätä tilannetta, että onko taannehtivuus 1.1.2017 saakka riittävä, ja jos he siihen päätyvät, niin mikä on peruste sille, että reserviläinen Porin prikaatista, joka menehtyi 2016, jäisi tämän ulkopuolelle. Toivon perusteellista, huolellista arviointia StV:ltä. Mutta niin kuin totesin: kun kruunu lähettää, niin kruunun pitää myös pojistaan ja tytöistään huolehtia.

18.29 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Tätä rinnakkaislakialoitetta varmasti tässä talossa laajasti kannatetaan, ja on äärimmäisen tärkeää, että tämä ulotetaan vakuutus- turvan piiriin tuleviin varusmiehiin taannehtivalla lainsäädännöllä. Aina kun puhutaan taannehtivasta lainsäädännöstä, niin toki se on juuri sitä problematiikkaa, että mihin vedetään raja ja kuinka pitkälle asiaa katsotaan taaksepäin, mutta minusta edustaja Krista Mikkonen toi kyllä hyvin esille tämän sotilastapaturmalain voimaan astumisen 1.1.2017, eli siihen löytyy kuitenkin semmoinen selkeä kiinnekohta, jolloin voisi sanoa, että löytyisi sellainen perusteltavissa oleva päivämäärä, johon asti tätä taannehtivuutta voitaisiin katsoa.

Totta kai aina varmasti löytyy niitä tilanteita ja tapauksia, joitten kohdalla miettii, voitaisiinko kenties jollakin muulla tavoin huomioida niitä valitettavia ja ikäviä tapauksia, mitä tämänkin vuosituhannen puolella on tapahtunut Suomessa. Ja todella juuri näin kuin edustaja Heinonen totesi, että silloin, kun ollaan isänmaan palveluksessa, niin silloin myöskin isänmaa kantaa loppuun asti vastuunsa näissä asioissa. Mutta hienoa, että tämä rinnakkaislakialoite on täällä talossa saanut näin hyvän tuen, ja varmasti se siellä valiokunnassa tulee huolellisesti käsiteltyä.

18.30 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Niin, minkä takia se taannehtivuus ei koskisi esimerkiksi reserviläistä? Sen takia, koska reserviläisiä ei ole tämän uuden tulevan lain piiriin ollenkaan otettu. Elikkä tässä ensi vuonna voimaan astuvassa laissa ovat varusmiehet ja sitten siellä ovat vapaaehtoista asevelvollisuutta suorittavat naiset ja sitten siviilipalvelusta suorittavat, elikkä kolme. [Timo Heinonen: Miksei Syndalen?] — No miksi? Sitä pitää kysyä hallitukselta, miksei ole otettu lain piiriin näitä henkilöitä, niin kuin todellakin on, että... [Timo Heinonen: Kysyn teiltä, miksei teidän lakialoitteessanne ole Syndaleniassa?] — Minun lakialoitteessani, jonka olen tehnyt tähän lakiesitykseen 122 ja jonka allekirjoitti 116 henkilöä, mainittiin juurikin tämä ryhmä, jonka tekin nostitte, mutta nyt hallitus tekee sellaisen lakiesityksen ensi vuodelle, että se koskettaa vain noita kolmea ryhmää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2018 vp

Niin kuin minä puheessani sanoin, meillä on edelleenkin toimia tehtävänä, jotta me saamme myös muun muassa sotilasvirkaan opiskelevat, Rajavartiolaitoksen virkaan johtavassa koulutuksessa olevat henkilöt ja vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain mukaisiin toimintoihin osallistuvat henkilöt tämän lain piiriin. Eliikä kyllä siinä on ihan todellinen tarve, ja niin kuin sanoin, se ei ole tämän lakialoitteen mutta se on tulevaisuuden asia. Minä voisin tulevaisuudessa tehdä vielä senkin lakialoitteen.

Kaiken kaikkiaan on hirveän tärkeää, että ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisesti, ja viime vuosi oli sellainen aika, jolloin varusmiehet eivät vielä kuuluneet vakuutusturvan piiriin, mutta nyt on aika saattaa heidät yhdenvertaisuuden tasolle. Minun mielestäni tämän lain olisi pitänyt olla voimassa jo aikaisemmin. Onhan minun tässä pakko se sanoa, niin hirveää ja kamalaa ja surullista kuin se onkin, että Raaseporin onnettomuus tämän lakiasian potkaisi eteenpäin, mutta niinhän tässä kävi, ja kaikki oikeus ja kohtuus on se, että niille onnettomuuksien uhreille annetaan sitten myös korvaukset. Viime vuosi on se aika, jolloin se järkevästi menee, koska se on ollut se aika, jolloin kriisinhallinnasta voimassa oleva laki oli voimassa. Mutta parannettavaa on paljon, ja nyt on erittäin tärkeää, että kun astutaan lakisääteiseen palvelukseen, niin siitä tulee myös korvauksia, jos jotain sattuu.

18.33 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kuten edellisetkin puhujat ovat todenneet, tähän edustaja Juvosen tekemään ja monen muunkin, yli 100 kansanedustajan, itseni mukaan lukien, allekirjoittamaan lakialoitteeseen on helppo yhtyä.

Kuten edustaja Juvonen esittelypuheenvuorossaan jo totesi, hallituskin on siis lopulta tehnyt esityksen sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain sekä asevelvollisen kuoltua suoritettavasta taloudellisesta tuesta annetun lain muuttamisesta siten, että lakia sovellettaisiin ensi vuoden alusta alkaen myös asevelvollisiin. Ja se onkin täysin oikea ratkaisu. Ainoastaan tämä ajankohta, mikä tässä hallituksen esityksessä on, on hyvin myöhäinen, mutta asia itsessään on erittäin tärkeä. Tämä mainittu hallituksen esitys on siis hyvin pitkälti samansuuntainen, kuten perussuomalaisten edustajan Juvosen jo aiemmin tekemässä lakialoitteessakin on todettu, ja siten on erittäin hienoa, että esitys menee tässä muodossa eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Jo pelkästään yleisen maanpuolustustahdon ylläpitämisen ja kehittämisen kannalta on hyvin olennaista, että myös varusmiehet saatetaan sotilastapaturmalain ja muiden asiaan liittyvien lakien mukaisten korvausten piiriin. Tämä nyt käsittelyssä oleva edustaja Juvosen lakialoite kuitenkin toisi myös ainakin vuosi sitten tapahtuneessa erittäin surullisessa ja vakavassa Raaseporin turmassa uhreina olleet henkilöt tämän lain piiriin. Kuten lakialoitteessa on todettu, esimerkiksi kriisinhallinnassa palvelevien vakuutusturvaa parannettiin lainsäädännöllä 1.1.2017 alkaen, ja tässä uudessa lakialoitteessa ehdotettu ja esitetty ajankohta lain taannehtivuudelle on siten hyvinkin perusteltu omasta mielestäni.

Esitys onkin kokonaisuudessaan erittäin kannatettava, ja toivon sen saavan ripeän ja asiallisen eduskuntakäsittelyn valiokunnassa ja myös täällä täysistunnossa myöhemmin.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi totean myös perussuomalaisten edustajan Elomaan nyt ja monesti muulloinkin aiemmin esiin nostaman asian siitä, että sotaveteraanien ja -invalidien asemaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Heidän lukumääränsä on vähentynyt valitettavasti vuosien myötä vain hieman yli 10 000:een ja vähenee tässä jatkossa vielä aiempaa nopeammin. Onkin helppo yhtyä siihen käsitykseen ja näkemykseen, että kunniavelan maksamisella sotaveteraaneille on jo erittäin kova kiire.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2018 vp

18.36 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin itse sanoin, niin olen myös tuon rinnakkaislakialoitteen allekirjoittanut. Mutta olen pohtinut tätä tilannetta, ja minun on vaikea löytää nimenomaan yhdenvertaisuuden näkökulmasta sitä, minkä takia Syndalenissa vuonna 2015 kuolleen varusmiehen omaiset ja läheiset jäisivät huonompaan asemaan. Toin esille tuon Porin prikaatin tapauksen taikka Lestijärven tapauksen. Vaikka ei mentäisi sen kauemmaksi taaksepäin, niin toin esille sen, että yhdenvertaisuuden näkökulmasta minun mielestäni sosiaali- ja terveystieteiden pitää harkita sitä, että myös nämä aiemmat tapaukset saadaan taannehtivasti tämän lainsäädännön piiriin. Ei ole yhdenvertaista kohtelua näitä läheisiä ja omaisia kohtaan, jos me ulotamme sen vain yhteen lähivuotena tapahtuneeseen vakavaan onnettomuuteen ja unohtaisimme nämä muut nuoret ja heidän perheensä, jotka ovat joutuneet erittäin kovia kokemaan. Ainakin oma myötätuntoni on Raaseporin tapahtumien uhrien lisäksi myös Porin prikaatin onnettomuuden, Syndalenin onnettomuuden, Lestijärven onnettomuuden ja muidenkin onnettomuuksien uhrien omaisten luona, ja toivon sosiaali- ja terveystieteiden taholta tähän yhdenvertaista kohtelua.

18.37 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Olen ihan samaa mieltä: myös minun myötätuntoni ja ajatukseni ovat kaikkien, jopa ikääntyneiden armeijan käyneiden henkilöiden luona, koska olen tavannut todella monia heistä tämän prosessin aikana. Ensimmäinen lakialoittehan tehtiin jo ennen kuin tämä ikävä Raaseporin onnettomuus tapahtui, tein sen viime kesänä 2017. Toivoin, että se olisi voitu viedä silloin jo hyvin nopealla tempolla eteenpäin, mutta se ei silloin edennyt. Miksi ei? Rahahan se ratkaisee näitä asioita, ja siitä tähän siinä oli kysymys, että koettiin, että ei pystytä viemään sitä eteenpäin.

Edustaja Timo Heinonen, te ette ole allekirjoittanut tätä rinnakkaislakialoitetta. [Timo Heinonen: Aha, okei!] — Joo, tässä on varmasti nyt sellainen muistikuva, että muistelette allekirjoittaneenne sen ensimmäisen lakialoitteen, jolla esitin tätä lakia aikaan saatettavaksi. Se on erittäin hyvä asia, että se laki todellakin tulee.

Minun mielestäni korvauksia pitäisi maksaa kaikista onnettomuuksista. Siellä on vaikka minkälaisia onnettomuuksia tapahtunut: on mennyt jalkaa, on mennyt sormia, on mennyt niveliä, eliikkä koko loppuelämän tapaturmia ihmisille, jotka ovat nyt jo ikääntyneitä ja kärsivät edelleen niistä vammoista. Ja se on, kuulkaa, hallituksen asia, että löydättekö te rahaa sitten korvata kaikille. Minun mielestäni kyllä pitäisi. Jos lähtee suorittamaan lakisääteistä asevelvollisuutta ja -palvelusta, on pakko mennä, niin korvausten ja tulevaisuuden pitää olla myös turvattu, koska siellä menee myös ammatit, tulevaisuuden haaveet ja unelmat.

Rahahan se on ratkaissut myös sen, miksi tämän tulevan lain, joka vuoden alusta mahdollisesti astuu voimaan, ulkopuolelle jäävät vielä sitten nämä ryhmät, jotka minä kyllä nostin lakialoitteessani esille, eliikkä sotilasvirkaan tai Rajavartiolaitoksen virkaan johtavassa koulutuksessa olevat henkilöt, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain mukaisesti toimintoihin osallistuvat henkilöt. Näiden henkilöiden osalta tulee myös selvittää heidän vakuutusturvansa, ja olenkin kysynyt reserviläisiltä, että mitä olette mieltä ajatuksesta, ja odotan heidän kantaansa.

18.40 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen nosti esille tämän lakialoitteessa esitetyn aikarajan 1.1.2017 tälle taannehtivuuden alkamiselle. Se on siis tähän lakialoitteeseen kirjoitettu aikaraja. Sinänsä se on aivan perusteltu, mutta en usko, että kenel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2018 vp

läkään meistä on mitään sitä vastaan, jos tätä taannehtivuutta voidaan lisätä vielä hieman taaksepäinkin, mahdollisimman kauas menneisyyteen, totta kai se meille perussuomalaisille käy aivan hyvin.

Mutta tietysti tässä on myös hieman resursseista kysymys ilman muuta. Täällä ovat nämä niin sanotut eduskunnan joululahjarahat nousseet esille. Voisiko sieltä sitten — mitä valtiovarainvaliokunta tässä syksyn ja alkutalven aikana joulukuussa käsittelee — mahdollisesti vaikka löytyä pieni summa, niin että tätä taannehtivuutta voitaisiin enemmänkin käyttää?

Mikäli olen ymmärtänyt oikein, edustaja Heinonen on myös valtiovarainvaliokunnan jäsen, ja hän siellä arvostettuna parlamentaarikkona toivon mukaan hyvässä yhteishengessä muiden puolueiden kanssa voisi tätä asiaa viedä eteenpäin, sekä omassa valiokuntaryhmässään että yleisemmin koko valiokunnassa.

Ja kyllä me tosiaan asetamme toiveemme siihen, että tämä taannehtivuus saadaan aikaan vähintään tällä esitetyllä kahdella vuodella mutta mielellään myös kauemmaksikin menneisyyteen ulottuen.

18.41 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Korjataan itsekin nyt, kun edustaja Juvonen tuon toi esille: näin todella, eli kun hän pyysi tähän allekirjoitusta, en allekirjoittanut tätä aloitetta. Siinä oli se, että kyseinen asia, sotilastapaturmalaki, oli jo ollut siinä vaiheessa meillä puolustusvaliokunnassa käsittelyssä, ja myös tästä taannehtivuudesta, niin kuin edustaja Mikkonen toi esille, käytiin keskustelua meillä, ja yhtenä myös se, että se 1.1.2017 jättäisi ulkopuolelle esimerkiksi Syndalenissa menehtyneen varusmiehen omaiset ja monet muut, jotka ovat tässä lähimenneisyydessä joutuneet kokemaan tällaisia tapahtumia.

Itse uskon, että sosiaali- ja terveysvaliokunta nyt käy asian perusteellisesti läpi ja tekee esityksen, ja sen mukaan sitten, mihin aikarajaan he sitten päätyvät taannehtivuudessa, eduskunnassa varmaan eletään. Ei tämä rahasta varmasti jää kiinni, jos sosiaali- ja terveysvaliokunta esittää sitä.

Itse pitäisin tärkeänä, ettei ulotettaisi vain Raaseporiin, vaan myös nämä lähivuosien muut vakavat onnettomuudet voitaisiin tämän lainsäädännön piiriin siinä tapauksessa ottaa, jos sosiaali- ja terveysvaliokunta taannehtivuuteen lopulta päätyy.

18.43 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tästä yritän ainakin itse pitää huolen siellä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, koska siellä olen perussuomalaisten ainoana edustajana tällä hetkellä ja tämä laki, kuin myös tämä rinnakkaislakialoite, ovat molemmat nyt sitten siellä, että löytyisi sitä resurssia, koska me puhumme todellakin pienistä summista. Minä olen avoin ja minä haluaisin, että olisi avoin ikkuna ja annettaisiin korvauksia heille, keille korvaukset kuuluvat.

Haluan nyt tässä viimeisessä puheenvuorossani vielä kiittää kaikkia teitä, jotka olette täällä salissa olleet osallisena tässä keskustelussa, kaikkia kahden lakialoitteen allekirjoittaneita henkilöitä. Ja sitten kyllä haluan myös lähettää terveisiä ja kiitokseni valtiovarainministeri Petteri Orpolle, koska hän, jos joku, tietää, että sitkeästi tätä asiaa on ajettu, ja joka kerta, kun on puhuttu rahasta tai budjetista, olen ollut niin sanotusti rinnoissa kiinni ja muistuttanut häntä: muistakaa, hyvä ministeri, se, että tämä varusmiesten asia on vielä laittamatta kuntoon.

Asevelvollisena vammautuneet ry on myös ollut vahvasti tässä mukana, ja myös heitä haluan kiittää ja lähettää heille terveisiä. On hyvä asia, että on olemassa kuulevia korvia, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2018 vp

kun asia on tärkeä ja asia on merkittävä ja sitä alkaa pohtimaan myös sydämellään, niin asiat lähtevät etenemään. Ja silloin kun huomaa, että lainsäädännössä on virhe ja siellä on vika, ja varsinkin, kun sen pystyy perustelemaan vielä sillä, että se on yhdenvertaisuusasia, ja sillä, että ihmisryhmät asetetaan eriarvoiseen asemaan, niin yksinkertaisesti silloinhan siinä on ihan ilmiselvästi uuden lain mentävä aukko, ja sen olen havainnut, ja se nyt lähtee etenemään.

Kiitos kaikkien kansanedustajien, että olitte mukana tässä tukemassa. Aika monta kertaa, kun tuossa allekirjoituksia kysyin, niin jouduin vastaamaan siihen, että paljonko tämä kaikki maksaa ja mistä nämä rahat tähän tulevat. Enhän minä ole pankki, mutta talousarvioaloitteenkin olen tehnyt ja itse olen laskeskellut, että hyvin pienistä rahoista kyllä puhutaan. Toivon, että asia etenee. — Kiitos kaikille!

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.